

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om prisstop.

(Midlertidig forlængelse af prisstoppet).

(Afgivet af udvalget den 25. februar 1971).

Udvalget har behandlet lovforslaget i et møde.

Der er i udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark, Grosserer-Societetet, Håndværksrådet og Provinshandelskammeret. Disse henvendelser er optrykt som bilag til betænkningen. Endvidere har Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark haft foretræde for udvalget.

Udvalget konstaterer, at prisstoppet ved lovforslagets vedtagelse forlænges således, at der ingen afbrydelse finder sted.

Efter de i udvalget stedfundne forhandlinger har handelsministeren stillet det nedenstående ændringsforslag, som er tiltrådt af et flertal, og om hvis indhold henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et flertal (det konservative folkepartis, venstres, det radikale venstres og socialdemokratiets medlemmer af udvalget) lovforslaget til vedtagelse med den af ministeren foreslåede ændring.

Et mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) ønsker nærmere at rede-

gøre for sin stilling ved lovforslagets anden behandling.

Ændringsforslag.

Af handelsministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Aksel Larsen):

Til § 1.

Paragraffen affattes således:

§ 1.

I lov nr. 423 af 9. oktober 1970 om prisstop affattes § 10, stk. 3 og stk. 4, således:

„Stk. 3. Monopoltilsynet kan kun godkende forhøjelse af de priser, der er omhandlet i § 4, stk. 1 og 2, i lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m., hvis der foreligger forhold som nævnt i § 1, stk. 2.

Stk. 4. Loven bortfalder fra det tidspunkt, handelsministeren fastsætter.“

Bemærkninger.

Som en konsekvens af den midlertidige forlængelse af prisstoppet foreslås, at tidspunktet den 1. marts 1971 udgår også af prisstoplovens § 10, stk. 3.

Haustrup Clemmensen, næstformand.	Ager Jensen.	Hans Kjær.	Langkilde.	Stetter.
Enggaard.	Anders Andersen.	Jens Foged.	Jens Peter Jensen (Sorø amt).	
Bernhard Baunsgaard, formand.	Niels Helveg Petersen.	Grethe Philip.		Erling Dinesen.
Grünbaum.	Lysholt Hansen.	Per Hækkerup.	Anker Jørgensen.	
J. O. Krag.	Helge Nielsen.	Ivar Nørgaard.	Aksel Larsen.	

Bilag I.

CENTRALFORENINGEN AF HOTELVÆRTER
OG RESTAURATØRER I DANMARK

Den 24. februar 1971.

I anledning af forslag til lov om ændring af lov om prisstop skal vi på hotel- og restauranterhvervets vegne tillade os at fremføre følgende:

Siden efteråret 1967 og indtil i dag har erhvervet været underkastet prismæssige restriktioner bortset fra en kort periode i sommeren 1970, hvor der i 2½ måned var fri prissætning for restauranterhvervet.

Hotel- og restaurantbranchen har på grund af disse langtidige restriktioner fået et efterslæb af omkostninger, som nu yderligere akkumulerer prisforhøjelser til det tidspunkt, hvor prisstoppet måtte blive ophevet.

Det skal nævnes, at vi alene i prisstopperioden siden 22. september 1970 har udækkede omkostningsforøgelse bl. a. for følgende:

- 1) 1 dyrtidsportion, som blev udbetalt 1. gang 1. oktober 1970 til samtlige ansatte,
- 2) tidligere aftalt nedsættelse af arbejdstiden for faglært køkkenpersonale med $\frac{3}{4}$ time pr. uge med fuld lønkompen- sation,
- 3) forhøjelse af samtlige Koda- og Gramex- afgifter pr. 1. januar 1971 med 15 pct.,
- 4) tidligere aftalt lønforbedring med 35 kr. pr. måned fra 1. marts 1971 til hver ansat under Faglært Køkkenpersonales Forbund,
- 5) 1 dyrtidsportion til samtlige ansatte med virkning fra 1. marts 1971,

- 6) stigning for lavtlønnede i overensstem- melse med en eventuel aftale herom mellem LO og Dansk Arbejdsgiverforening.

Hotel- og restaurantbranchen kalkulerer kutymemæssigt priser for en sæson og ud fra de aktiviteter, man på forhånd plan- lægger til en kommende sæson. Det eksis- terende prisstop har umuliggjort denne sædvanlige budgettering, og vi skal ubetin- get henstille, at der i en eventuel kommende lov om priser og kalkulationer tages for- nødent hensyn til erhvervets sæsonbudget- tering.

I samme forbindelse skal nævnes, at priser for hotelværelser fastsættes indtil 1 år tid- ligere end salgstidspunktet særlig af hensyn til de udenlandske rejsebureauers aktivi- teter for at sælge Danmark som turistland. Priser på hotelværelser i sommeren 1971 er således fastsat allerede før 22. september 1970 samtidig med, at der i vinteren 1970-71 sælges hotelværelser til betydelig lavere pri- ser ganske tilsvarende som i alle tidligere år.

Hotel- og restauranterhvervet er valuta- skabende i betydelig grad gennem den stadig stigende turisme, og det forekommer prin- cipielt inkonsekvent at pålægge branchen pris- og afgiftsrestriktioner (moms), når en væsentlig del af indtægten tilflyder fra ud- landet og derved kan fuldstændig ligestilles med ethvert dansk erksporterhverv. De gældende restriktioner modvirker således direkte en yderligere valutaindtjening.

Med venlig hilsen

Carl O. Steinmetz.

Til folketingsudvalget vedrørende midlertidig for- længelse af prisstoppet.

Bilag 2.

GROSSERER-SOCIETETET

Den 24. februar 1971.

I anledning af handelsministerens forslag til midlertidig forlængelse af prisstoppet vil komiteen herved give udtryk for sin dybe skuffelse over forslaget.

Ved prisstoplovens fremsættelse den 7. oktober 1970 gav handelsministeren udtryk for, at tidspunktet 1. marts var valgt ud fra den forventning, at der inden da havde fundet en afklaring sted af den økonomiske politik. Med andre ord at overenskomstforhandlingerne skulle være bragt til afslutning inden dette tidspunkt. Når man tager i betragtning, at overenskomstforhandlingerne som oftest står på ud over den 1. marts, måtte erhvervslivet gå ud fra, at man kunne stole på, at loven også bortfaldt den 1. marts som vedtaget. Ved nærværende lovforslag gøres denne berettigede forventning imidlertid til skamme, og det må være klart for enhver, at det er ganske uholdbare vilkår, man byder erhvervslivet ved på dette sene tidspunkt at foreslå en ikke tidsbegrænset forlængelse af prisstoppet.

Efter prisstoploven kan end ikke forøgelse i lønomkostninger indregnes i priserne. Bag-

grunden herfor var, at der ikke i lovens gyldighedstid skulle ske overenskomstmæssige lønforhøjelser, og at lønglidning måtte bæres af virksomhederne selv. Imidlertid har januarpristallet udløst en dyrtidsportion, der forfalder til udbetaling pr. 1. marts. Ifølge lovforslaget er der ikke taget hensyn hertil, og denne dyrtidsportion kan derfor heller ikke indregnes i priserne. Dette kan ikke accepteres, og societetet må indtrængende henstille, at der i lovforslaget optages en bestemmelse om, at indregning kan ske.

Dette lovforslag, der er den foreløbige slutten på mere end tre års indgreb i den naturlige prisdannelse, må komiteen på det skarpeste protestere imod, idet man endnu en gang hindrer erhvervslivet i at disponere på lang sigt. Det er for societetet uforståeligt, at man på denne måde ofrer hensynet til virksomhedernes rentabilitet for ensidigt at tilgodese lønmodtagerinteresser i en overenskomstsituation. En forlængelse af prisstoppet vil efter vor formening ikke være egnet til at bevare et højt og stabilt aktivitets- og beskæftigelsesniveau.

P. K. V.

Dan Bjørner,
formand.

/ B. Høegh-Guldberg,
generalsekretær.

Til det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om prisstop.

Bilag 3.

HÅNDVÆRKS RÅDET

Den 24. februar 1971.

Ved lov nr. 423 af 9.10. 1970 om prisstop er det i § 1 bestemt, at der ved erhvervmæssigt salg ikke må tages højere priser end de den 22.9. 1970 gældende. Tilsvarende bestemmer § 2 om transport- og tjenesteydelser, at der her i landet ikke må tages højere priser, takster m.v. end de den 22.9. 1970 gældende. Undtagelserne fra disse regler bestemmer, at prisen dog må stige med beløb til dækning af råvareprisstigninger, materialeprisstigninger etc.

Håndværksrådet har under henvisning til lovens § 4, stk. 3, ved skrivelse af 8.12. 1970 tidligere ansøgt monopoltilsynet om undtagelse fra prisstoppet, idet en lang række virksomheder ikke havde haft mulighed for inden den 22.9. 1970 at indregne de af monopoltilsynet tidligere givne dispensationer fra prisstoploven af 15. maj 1970, men fik afslag. Monopoltilsynet fik senere ved monopolankenævnet medhold i, at de virksomheder, der ikke den 22.9. 1970 havde nået at indregne denne dispensation, ikke senere kunne indregne stigningen, uanset hvilken grund der var til, at dette ikke tidligere var sket.

Håndværksrådet fandt denne afgørelse urimelig og stridende mod den almindelige retsbevidsthed, men fandt herefter at måtte afvente prisstoplovens udløb pr. 28.2. 1971.

Monopolankenævnets afslag medførte, at de virksomheder, som ikke havde nået at indregne de givne dispensationer pr. 1.9. 1970, selv må udrede de pågældende beløb, der er af en størrelsesorden 51 - 55 øre pr. time.

Regeringens begrundelse for ikke ved prisstoplovens planlagte udløb pr. 28.2. 1971 at fremlægge de kalkulationsregler, som allerede længe har været varslet, er — ifølge oplysninger givet i folketinget ved flere lejligheder — at man ønsker at afvente resultatet af overenskomstforhandlingerne på arbejdsmarkedet.

Uanset hvilke resultater arbejdsmarkedets parter når frem til, vil erhvervslivet imidlertid allerede fra 1.3. 1971 blive påført udgiften til en dyrtidsportion, og samtidig bortfalder statens kompensation for den ene dyrtidsportion pr. 1.9. 1970, således at erhvervslivet ifølge det foreliggende lovforslag skal udrede ialt 40 øre mere pr. time plus $10\frac{1}{4}$ procent i feriepenge m. v. Denne merudgift for erhvervslivet vil desuden automatisk blive ledsaget af stigende generalomkostninger. Disse udgifter hidrører fra den gamle overenskomst, og det har længe været kendt, at de automatisk ville indtræffe pr. 1.3. 1971. Da prisstoploven blev vedtaget, lå det i lovens forudsætninger, at den netop skulle bortfalde pr. 1.3. 1971 — datoen for udløsning af en dyrtidsportion og bortfald af ATP-refusionen. Mange mindre og mellemstore virksomheder kan ikke fortsat påføres disse og de førnævnte udgifter uden alvorlige konsekvenser.

Sammenfattende finder Håndværksrådet det derfor ønskeligt, at ændringsforslaget til prisstoploven af 9.10. 1970 ændres således, at erhvervslivet allerede pr. 1. marts 1971 får dækning for ovennævnte faktiske udgifter.

P. R. V.

M. J. Rosenberg.

/Laue Traberg Smidt.

Til det af folketinget nedsatte udvalg til behandling af det af handelsministeren fremsatte lovforslag til ændring i prisstoploven (lov nr. 423 af 9.10. 1970)

Bilag 4.

PROVINSHANDELSKAMMERET

Den 25. februar 1971.

I lovforslag nr. 129 fremsat af handelsministeren den 23. ds. i folketinget foreslås, at lov nr. 423 af 9. oktober 1970 om prisstop ikke som oprindeligt fastsat i denne lov bortfalder den 1. marts 1971, men i stedet bortfalder fra det tidspunkt, handelsministeren fastsætter.

Ifølge prisstoplovens § 1, stk. 2, og § 2 og de til det dengang fremsatte lovforslag knyttede bemærkninger har priser under prisstoplovens periode ikke måttet forhøjes *på grund af stigende lønudgifter*. I bemærkningerne tilføjes yderligere, at lønstigninger, som måtte fremkomme i prisstopperioden, således måtte bæres af erhvervslivet.

Baggrunden var, at der i den i loven fastsatte prisstopperiode ikke ville blive udløst overenskomstmæssige lønreguleringer.

Det lønregulerende pristal for januar 1971 har imidlertid udløst en dyrtidsportion fra og med 1. marts 1971, d. v. s. gældende for lønninger, der udbetales for arbejde fra nævnte dato, og såfremt prisstoplovens § 1, stk. 2, og § 2 forlænges uændret, må erhvervslivet da ved lønudbetalinger efter 1. marts d. å. selv helt og fuldt af avancerne bære dyrtidsreguleringen, som erhvervsvirksomhederne har måttet yde sine medarbejdere pr. 1. marts d. å.

Ikke blot vil det yderligere vanskeliggøre mange erhvervsvirksomheders eksistensmuligheder, men det vil også i allerhøjeste grad bidrage til en yderligere skærpelse af virksomhedernes likviditet, som i forvejen, som det vil være velkendt, er hårdt anspændt som følge af den uændret fastholdte kreditstramning.

Provinshandelskammeret henstiller derfor indtrængende, at prisstoplovens § 1, stk. 2, samt § 2 ændres derhen, at erhvervsvirksomhederne i deres priser får adgang til at indkalkulere dyrtidsreguleringer, som virksomhederne retlig har været forpligtet til at yde deres medarbejdere fra og med 1. marts 1971, og vi tilføjer, at det her ikke kan være afgørende, om virksomhederne er bundet af landsoverenskomsterne eller er uden for disse, men at virksomheder, der ifølge et eget internt dyrtidsregulativ eller kontrakter med medarbejderne er forpligtet til at yde dyrtidsregulering, på ganske tilsvarende måde må have adgang til at indkalkulere denne forøgede lønudgift i deres priser.

Der vedlægges 40 kopier af nærværende skrivelse.

P. P. V.

E. B.

B. Kremer.

Til folketingsudvalget vedrørende forslag til lov om ændring af lov om prisstop.

Skrivelse vedrørende udpegning af 10 repræsentanter for lyttere og fjernseere til radiatorådet for tiden 1. april 1971-31. marts 1975.

MINISTERIET FOR KULTURELLE
ANLIGGENDER

København, februar 1971.

I henhold til § 4 i lov nr. 215 af 11. juni 1959 om radiospredning vil der pr. 1. april 1971 være at udnævne et nyt radiatoråd.

I denne anledning skal man vedlagt fremsende de fra nedenstående anerkendte lytter- og fjernseerorganisationer modtagne indstillinger til valg af de radiatorådsmedlemmer, der udpeges af folketinget som repræsentanter for lyttere og fjernseere:

Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund.
Landsforeningen Kristelig Lytter- og Fjernseerforening.

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund.

Landsbolytter- og Fjernseerforeningen.

Den jydsk Lytter- og Fjernseerforening.

Dansk Lytter- og Fjernseerforening.

Odense Radio-Klub.

Landsforeningen Fjernseer Forbundet.

Det bemærkes, at 7 af de nævnte organisationer har afgivet erklæring om hver at repræsentere mindst 5.000 kontingent- og li-

censbetalende medlemmer, og at katolsk radio- og fjernsynsforbund i henhold til den nævnte lovs § 4, stk. 4, af ministeriet er anerkendt som indstillingsberettiget uden hensyn til sit medlemstal.

Det skal endvidere oplyses, at de 4 sidstnævnte lytter- og fjernseerforeninger er tilsluttet organisationen Danmarks Lytter- og Fjernseerunion, der i henhold til de af medlemsforeningerne godkendte vedtægter har formidlet indstillingen af kandidater fra disse foreninger. Unionens vedtægter vedlægges i fotokopi.

Der foreligger ingen indstilling fra Lytterforeningen Sydslesvig.

Under henvisning til foranstående anmoder ministeriet for kulturelle anliggender om at måtte modtage meddelelse om folketingets udpegelse af 10 repræsentanter for lyttere og fjernseere til det nye radiatoråd.

K. Helveg Petersen.

/ B. Linstow.

Folketingets præsidium.

De i skrivelsen nævnte indstillinger er følgende:

1. Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund:

Flv. statsminister J. O. Krag, MF, København.

Forretningsfører Svend O. Christensen, København.

Sekretær Emil V. Hansen, Århus.

Forretningsfører Viggo Svane, Rødovre.

Typograf Mogens Andersen, København.

Overportør Svend Juul Andersen, Århus.

Husmoder Anne Grethe Grønbæk, Bramminge.

Rangermester J. M. Jensen, Nyborg.

Fuldmægtig Børge E. Nielsen, København.

Overpostbud Bent Nilsson, Glostrup.

2. Kristelig Lytter- og Fjernseerforening:

Sognepræst Sv. Aa. Olsen, Vonsild.

Direktør Erik O. Kongshaug, Gentofte.

Præst og forstander Børge Bech, København.

Lærer og stud. pæd. Villy Mølgaard, Glosstrup.

Husmoder Cathrine Andreasen, Øster Vraa.
Landsretssagfører Knud Frederiksen, Kgs. Lyngby.

Grosserer E. Lund Pedersen, Gentofte.

Forstanderinde Inger Gøtzsche, Børkop.

Fabrikant Laurits Michaelsen, Hedensted.

Udomsskoleforstander Carl Johan Gräs, Tarm.

3. Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund:Højskoleforstander, cand. mag. Walter Dal-
land, Birkerød.

Redaktør Martin Drouzy, Charlottenlund.

Adm. direktør Torben Bonnesen, Hareskov.
Direktør Harald Guldager, Charlottenlund.**4. Landbolytter- og Fjernseerforeningen:**

Gårdejer Thomas G. Fromm, Haderslev.

Gårdejer Ejnar Andersen, Sulsted.

**5-8. Danmarks Lytter- og Fjernseerunion,
der indstiller for følgende 4 anerkendte lytter-
organisationer:**

Dansk Lytter- og Fjernseerforening.

Den jydsk Lytterforening.

Odense Radio-Klub og
Fjernseer Forbundet.

Fabrikant Kaj Lund, København.

Chefredaktør Hans Bagge, Holstebro.

Amtsrådsmedlem, cand. mag. fru Else Ja-
cobsen, Odense.

Konsulent Vøgg Ramming, Fåborg.